

RICHARD SWEDBERG

Hans Zetterberg om Columbia-sociologin

I DENNA UPPSATS berättar Hans L. Zetterberg (1927–2014), en av Sveriges ledande sociologer, om sin tid vid Columbia University under åren 1953–1964. Under denna period utgjorde den sociologiska institutionen vid Columbia, under ledning av Robert K. Merton (1910–2003) och Paul Lazarsfeld (1901–1976), det absoluta centret i amerikansk sociologi. Den typ av sociologi som utvecklades här, s k *middle range sociology*, kom att spridas över hela världen, inklusive Sverige. Den utgör även kärnan i dagens sociologi.

Zetterberg föddes 1927, tog studentexamen 1947, och började läsa sociologi 1948 vid Uppsala universitet under Prof. Torgny Segerstedts ledning. 1952 avlade Zetterberg en fil lic i Uppsala med avhandlingen *A Semantic Role Theory. Its Formulation, A Preliminary Test, and Some Implications for Social Responsibility*. Nästa år var han på plats i New York vid Columbia University.

Det existerar tyvärr inte någon bra bok som beskriver den typ av sociologi som utvecklades vid Columbia University. Den som är intresserad rekommenderas att först och främst läsa Mertons *Social Theory and Social Structure* och någon av antologierna med Paul Lazarsfelds skrifter (ex. Lazarsfeld 1993). För en allmän översikt av Columbiasociologin, se exempelvis Charles Crothers, "The Postwar 'Columbia Tradition' in Sociology" (1996).

Uppsatsen bygger på ett föredrag som Hans Zetterberg höll den 10 april 1995 vid Sociologiska institutionen i Stockholm. Zetterberg var en elegant föreläsare och berättade med stor inlevelse om sina år med några av sociologins mest imponerande figurer. Texten har bearbetats för publicering och försetts med en referenslista av Anne-Sofia Ojala och Richard Swedberg samt granskats av Hans Zetterberg och Karin Busch Zetterberg.

I den folder där Zetterberg bevarade sin kopia av föredraget hade han även lagt en artikel av Robert K. Merton om Paul Lazarsfeld, en självbiografisk artikel av Erik Allardt (i vilken denne nämner sitt möte med Zetterberg i New York 1954) samt en kopia av den dikt som avslutar texten (Merton 1998, Allardt 1994).

För den som vill veta mer om Zetterbergs sociologiska författarskap rekommenderas förutom klassikern *On Theory and Verification in Sociology* (1954–2002)

särskilt essäsamlingen *Sociological Endeavor* (1997) samt det oavslutade mångvolyumverket *The Many-Splendored Society* (4 volymer, 2009–2013). För mer information om Zetterberg och hans skrifter rekommenderas Hans L. Zetterberg's Archive, www.zetterberg.org.

Författarpresentation

Richard Swedberg är professor i sociologi vid Cornell University sedan 2002, tidigare verksam som professor i ekonomisk sociologi vid Stockholms universitet. Han har lämnat flera uppmärksammade bidrag till forskning om ekonomiska sociologi och sociologisk teori, under senare år med ett fokus på teoretiserandets praktik.